

Jiří Sozanský se narodil 27. června 1946 v Praze rodičům Ivanovi a Jiřině Sozanským. Jiří nikdy svého otce nepoznal, ten se roku 1948 neúspěšně pokusil o nepovolený přechod přes hranice načež byl uvězněn. Jiřího matka se provdala podruhé, ale byl to velmi nešťastný vztah a sám Jiří říká, že byl rád, když se matka rozvedla.

Jiří Sozanský chodil na základní školu v Sokolovské ulici. Na této škole byl ředitelem stalinista Bacík, který se podle slov pana Sozanského „stylizoval do Gottwalda“. Od ředitele Bacíka dostával jen ředitelské důtky. Jeho paní třídní byla hodně manipulativní a od dětí vyzvídala informace o rodičích. Na základní škole si Jiří uvědomil, že má talent na kreslení a začal se tomu věnovat trochu víc. Do deváté třídy nešel, jelikož ho škola nebavila a taky kvůli tomu že s mámou měli nedostatek peněz. Když se ve škole objevili náboráři, hned se přihlásil do učebního poměru zedník.

Po nástupu na zednické práce začal rozvíjet svůj talent a kreslil především své spolupracovníky, většinou portréty, figuru v různých pozicích, dokonce matku i babičku. Jednoduše toho, kdo mu přišel pod ruku. Zanedlouho v tom byl lepší a lepší a začal uvažovat, že by se mohl dostat na AVU. Samozřejmě každý, s kým se o tom bavil, mu to začal rozmlouvat, že nemá vůbec vystudováno, že je rozený dělník, a tak dále. Možná kvůli těmto poznámkám se Jiří rozhodl, že se tam dostane. A tak se v roce 1967 na třetí pokus dostal na AVU.

Začátky na této škole byly těžké. Ostatní spolužáci byli napřed, ale hned po prvním roce se mu začalo dařit a vše dohnal. U učitelů byl oblíbený, protože byl slušný, na hodiny přicházel včas a odcházel z nich jako jeden z posledních. Studoval pod vedením profesora Františka Jiroudka, který studentům neříkal věci tak, jak si on myslel, že jsou, ale vedl je k tomu, aby si oni sami vyhledali informace a podle toho přemýšleli.

O prázdninách pracoval Jiří v Kladenských železárnách. Přišlo mu nepřírozené nepracovat, protože jeho matka pracovala pořád a nebyl zvyklý na to, aby ho někdo živil. Navíc v železárnách byli lidé z různých společenských vrstev, mnohdy velmi inteligentní lidé. Ráno 21. srpna 1968 ho jeho kolegové v bytovně pro zaměstnance Kladenských železáren probudili ze spánku s tím, že Československo napadla vojska Varšavské Smlouvy. To, že se něco stane, se podle Jiřího odhadu dalo čekat. „Ty poslední dny před tou invazí, to se dalo krájet.“ Pár demonstrací a stávek proti invazi se účastnil, ale s tím, co už se stalo, nemohli nic dělat. Lidé na ulicích volali hesla, křičeli na vojáky, mávali vlajkami a zpívali hymnu. „Ti rusáci se mohli potřhat smíchy, protože věděli, že jim nic nehrozí.“ Rok 1969 byl ještě horší, jednalo se totiž o totální zradu a pošlapání českého národa. Sebeupálení Jana Palacha a Jana Zajíce, odvolání Dubčeka z vlády, to vše otřásalo českým národem a vyhánělo Čechy do ulic. Ale takzvaný pendrekový zákon, který byl podepsán hned po invazi, umožňoval ozbrojeným složkám zastavovat demonstrace větší silou.

Po normalizaci se Jiří vysmíval režimu, když se mu naskytla příležitost, ale nikdy neudělal nic velkého. Byl i na různých výsleších, protože se pohyboval v prostředí Olbrama Zoubka, ale nikdo z něj nic důležitého nedostal. Jiří nikdy nebyl v okolí signatářů Charty 77, takže ji nemohl podepsat, ale kdyby mohl, tak by tak učinil. V osmdesátých letech se snažil nějak ovlivnit lidi, aby se začali opět chovat normálně, sebevědomě a aby hru státu nepřijímali. V roce 1986 se to i podařilo, protože na scénu vystoupila generace Jaroslava Róny a o deset let mladší generace, která režim nepřijímala vůbec. V těchto letech byla jeho tvorba upevněna, takže měl Jiří svoji pozici.

Po revoluci nebyl s českou politikou nijak spokojený, ale začal se naplno, bez obav a bez cenzury věnovat umění. Vycestoval do Jugoslávie, aby se tam podíval, jak lidé žijí uprostřed válečného konfliktu.

Dnes Jiří Sozanský bydlí v Praze se svou manželkou Olgou. Ve svých dílech se neustále vrací k totalitním režimům a snaží se varovat před jejich návratem. Jiřího doménou jsou sochy a památníky připomínající krutosti totalitních režimů. Jeho poslední socha je Památník obětem roku 1968 a dále se bude věnovat událostem roku 1969. O svých dílech píše knížky, které obsahují všechny informace o dané výtvarné práci. Chce a snaží se svými díly, abychom nadále mohli žít v rozkvétající demokratické zemi.

Životopis pamětníka Jiřího Sozanského zpracovali studenti prvního ročníku Gymnázia Paměti národa:
Blanka Hrbková, Ema Krumlová, Lucie Míková, Tadeáš Martin Horčíčka, Viktor Bartovský